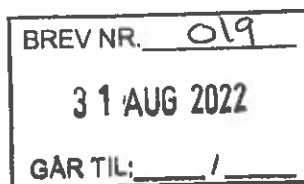

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

TROLLFJORD KRAFT AS
Nordnesveien 3
8450 STOKMARKNES

Vår dato: 30.08.2022
Vår ref.: 201708433-6
Arkiv: 313
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Silje Aakre Solheim
22959544/saas@nve.no

Vedtak om innkalling av Trollfjord Kraft AS sin regulering i Fiskfjordvassdraget til konsesjonsbehandling, Hadsel og Sortland kommuner i Nordland

NVE vedtar at Trollfjord Kraft AS sin regulering og vannuttak fra Fiskfjordvassdraget skal kalles inn til konsesjonsbehandling i medhold av vannressursloven § 66. NVE mener det må settes vilkår som sikrer bestandene av laks, sjørøret og sjørøye i vassdraget. NVE ber Trollfjord Kraft AS om å utarbeide en konsesjonssøknad der avbøtende tiltak for å bedre forholdene for anadrom fisk er hovedtema. Søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8 skal sendes til NVE innen 1.1.2023.

Bakgrunn

Vi viser til vårt brev med varsel om innkalling av Sigerfjord Fisk AS og Trollfjord Kraft AS sine vannuttak i Fiskfjordvassdraget til konsesjonsbehandling av 10.11.2017.

Fiskefjord kraftverk er et konsesjonsfritt kraftverk fra 1937. Det har en installert effekt på 1,5 MW og produserer ca. 5,4 GWh per år. Kraftverket har en maksimal slukeevne på 2,9 m³/s og det regulerer Andre Fiskefjordvatn mellom kote 84 og 92.

Sigerfjord Fisk AS (SF) ble etablert i 1988. De tar ut vann fra Nedre Fiskefjordvatn i henhold til en avtale med kommunen (grunneier). Av opplysninger vi har mottatt ser det ut til at de har et konstant vannuttak på 433 l/s hele året, men at de kan klare seg med 167 l/s i korte perioder. Avtalen med kommunen gir dem rett til å ta ut inntil 500 l/s, men nedtapping av Nedre Fiskefjordvatn skal begrenses til 15 cm under normal vannstand, som er angitt ved fastmerke. I 2002 fikk SF avslag på en søknad om konsesjon for uttak av vann fra Middagsvatnet til reservevannforsyning. Saksbehandlingen her viser at SF har en reservevannforsyning fra Tjønnelva/Lilleelva ca. 100 m fra anlegget. Vi vet ikke hvor mye vann som blir tatt ut her, men tilsiget her vil i lange perioder være mindre enn anleggets minimumsbehov for vann.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen, 18
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

SF er helt avhengige av velvilje fra Trollfjord Kraft AS (TK) som slipper på vann i tørre perioder og forbi kraftverket hvis dette står, for å kunne opprettholde forsvarlig drift på sitt anlegg, og også overholde kommunens krav til maksimal senkning av Nedre Fiskfjordvatnet. Også den anadrome fisken i vassdraget er prisgitt at kraftverket enten produserer strøm eller slipper vann forbi for at ikke elva skal bli tørrlagt.

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland 2022-2027 ble vedtatt av fylkestinget i Nordland den 8.12.2021, [Planperiode 2022 - 2027 \(vannportalen.no\)](https://vannportalen.no). Planen ligger nå til nasjonal godkjenning hos Klima- og miljødepartementet.

Vannforvaltningsplanen inneholder blant annet et tiltaksprogram med tiltak som skal utføres for å bedre den økologiske tilstanden i vannforekomster i Nordland.

Tiltaksprogrammet trekker frem 7 vassdrag som blir prioritert for innkalling etter vannressursloven § 66. Fiskfjordvassdraget er et av disse.

NVE har mottatt flere bekymringsmeldinger som gjelder at elva er tørrlagt og at forholdene for anadrom fisk er dårlige. Disse bekymringsmeldingene har vi mottatt gjennom flere år.

Hvis NVE skal kunne sette vilkår til Trollfjord Kraft AS sin regulering av Andre Fiskfjordvatn må det kalles inn til konsesjonsbehandling. I særlige tilfeller hvor det foreligger sterke miljøhensyn kan NVE ved enkeltvedtak bestemme at et eldre vassdragstiltak må ha konsesjon jf. vannressursloven § 66.

Trollfjord kraft og Sigerfjord fisk sine merknader til varsel om innkalling

Trollfjord kraft svarer den 26.1.2018 på varsel om innkalling. De opplyser at de høsten 2016 installerte kontinuerlig overvåking av vannstanden i Første Fiskfjordvatn med varslingsystem til døgnkontinuerlig vakt. Systemet ble kalibrert og satt i drift sommeren 2017. De mener det ikke finnes noen dokumentasjon på en sammenheng mellom eventuell lav vannføring og den virksomheten de driver i vassdraget. De viser også til at fisketellingene viser at fiskebestanden er god og at dette er en dokumentasjon på at vassdraget er sunt etter at TK har brukt det til kraftproduksjon i 75 år. De mener dermed at vilkårene for å benytte § 66 ovenfor TK ikke er oppfylt fordi det ikke er dokumentert at TKs virksomhet i vassdraget har en negativ miljømessig effekt. De mener derimot at deres virksomhet har medført at nettopp dette vassdraget har så gunstige forhold for anadrom fisk som det har. I årstider med naturlig lav vannføring gir oppdemmingen av vassdraget en mulighet for å slippe vann fra magasinet. Med de målings- og varslingsrutinene som er etablert, sikres vassdraget jevn vannføring, i motsetning til vassdrag uten magasin.

Sigerfjord fisk svarer den 31.1.2018 på varsel om innkalling. De mener NVE i varselet antyder at økt produksjon vil føre til økt vannuttak. De opplyser om at de siden 1995 har tatt ut den mengden vann som rørene fysisk kan slippe gjennom. Økt oksygenbehov om sommeren reguleres med tilsetting av oksygen og sjøsetting av fisk. De påpeker at forbruket i 1995 og i 2017 var likt i hver uke. De mener de ikke har noen mulighet til å øke vannuttaket og at dette derfor ikke er grunn til å pålegge konsesjonsplikt.

Videre mener de NVE i varselet uriktig påstår at SF ikke har lov til å ta ut vann fra Lilleelva, og viser til at det ble tatt ut vann allerede i 1988/1989 og at vannet ble benyttet daglig. Dette var lenge før vannressursloven trådte i kraft.

SF mener at foruten noen episoder med tekniske feil på TK sitt anlegg, har samarbeidet fungert bra, og vannsituasjonen i Fiskfjordelva har etter 2016 vært stabil. SF mener forholdene for fisk er bedre enn dersom vassdraget ikke hadde vært regulert.

NVEs vurdering

Når det gjelder viktige allmenne verdier knyttet til vassdraget og andre relevante tema viser vi til tidligere brev med varsel om innkalling av 10.11.2017 (NVE201708433-1) hvor disse temaene ble listet opp: Lav vannføring i Fiskfjordelva, anadrom fisk, vannforskriften og forholdet til eldre tiltak.

Lav vannføring i Fiskfjordelva.

NVE har som tidligere beskrevet mottatt flere bekymringsmeldinger om lav vannføring i Fiskfjordelva. Dette gjelder også etter at det skal ha vært på plass et samarbeid mellom Sigerfjord Fisk og Trollfjord kraft

Anadrom fisk

Den anadrome strekningen i Fiskfjordvassdraget er på ca. 1,5 km fra sjøen til Første Fiskfjordvatn. Bestandstilstanden for laks er vurdert til moderat påvirket, sjørret redusert, og røye truet. Vassdragsreguleringer er blant påvirkningsfaktorene.

Basert på undersøkelsene i vassdraget de senere år kommer det klart fram at det er betydelige bestander av anadrom fisk som benytter vassdraget opp til Første Fiskfjordvatn. Perioder med redusert vannføring i Fiskfjordelva vil kunne få store konsekvenser for bestandene ved at det hindrer oppvandringen til vassdraget, turrlegger gyte- og oppvekstområder og reduserer fiskens mulighet til å benytte vassdraget til avlusning og som tilfluktsområde ved ugunstige forhold i sjøen. NVE er ikke kjent med om det er foretatt tilsvarende undersøkelser etter 2014. Det er således ikke kjent hvilke konsekvenser de rapporterte periodene med lav vannføring i 2014 og 2016 kan ha hatt på bestandene.

I norsk rødliste av 2021 er laks plassert i kategori nær truet. I tillegg er både sjørret og røye i sterk tilbakegang. I St.prp.nr.32 (2006-2007) står det at «Regjeringen legger til grunn at Norge har et særlig ansvar for den atlantiske laksen og dermed bør være et foregangsland i arbeidet med å følge opp de internasjonale retningslinjene for villaksforvaltningen».

Den internasjonale konvensjonen for bevaring av laksebestandene i Nord-Atlanteren (NASCO) ble etablert i 1983. Dette er en mellomstatlig organisasjon for bevaring av nordatlantisk laks. Norge har siden opprettelsen av organisasjonen støttet opp om arbeidet i NASCO i tråd med dets formål. NASCO har blant annet utviklet internasjonale retningslinjer for lakseforvaltningen, blant annet for reguleringer i laksefiske, bevaring og restaurering av leveområder, gjenoppbygging av svake laksebestander og minimering av påvirkning fra akvakultur. NVE mener at innkalling til konsesjonsbehandling av vannuttak til for eksempel kraftverk og settefisk er en viktig del av dette arbeidet, og i tråd med internasjonale retningslinjer.

NVE mener det er nødvendig med en konsesjonsbehandling for å kunne vurdere riktige avbøtende tiltak for å ivareta anadrom fisk i vassdraget.

Vannforskriften

Fiskfjordelva har vannforekomstID 178-49-R i Vann-nett. Elva ligger i vannområde Vesterålen og i vannregion Nordland og Jan Mayen. Økologisk tilstand i vann-nett er oppgitt til moderat, og hydrologiske endringer som følge av uttak av vann til vannkraft og akvakultur, uten slipp av minstevannføring, er oppgitt som viktigste påvirkning. Det er vurdert at tiltak i form av minstevannføring er nødvendig for å oppnå god økologisk tilstand i vassdraget. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland 2022-2027 ble vedtatt av fylkestinget i Nordland den 8.12.2021. Planen ligger nå til nasjonal godkjenning hos Klima- og miljødepartementet. Tiltaksprogrammet knyttet til vannforvaltningsplanen trekker frem 7 vassdrag som prioritert for innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66 for å bedre den økologiske tilstanden i vannforekomster i Nordland. Fiskfjordvassdraget er et av disse.

Avtale mellom bedriftene

I 2011 inngikk Sigerfjord Fisk AS og Trollfjord Kraft AS en avtale om hvordan vannet skal fordeles mellom partene for blant annet å sikre vann i elva. I dag foreligger det ikke noen konsesjon (offentligrettslig tillatelse) til eksisterende vannuttak i vassdraget.

Settefiskanlegget har et kontinuerlig behov for vann og kan ikke skru av vannet slik de kan gjøre i kraftverksdrift. Vannuttaket til settefiskanlegget er sterkt korrelert til temperatur i vannet og biomassen av settefisk. Dette skyldes at fisk er vekselvarm og vannbehovet størst i perioder med høyere temperaturer. Ofte sammenfaller dette med perioder med lite tilsig. På bakgrunn av undersøkelser, innkomne varsler og bekymringsmeldinger er det liten tvil om at vassdragsanleggene i Fiskfjordvassdraget periodevis påvirker hydrologien i vassdraget i svært negativ retning for fisk og andre vannlevende organismer i vassdraget. Vi vurderer at begge vassdragstiltakene påvirker hydrologien, og samlet i så stor grad at de bør konsesjonsbehandles. Vi mener at det er av stor betydning at virkningene av kraftverket og settefiskanlegget ses i sammenheng. En konsesjon vil kunne fastsette en fordeling av vannet mellom partene som vil komme anadrom fisk i elva til gode.

Forholdet til eldre tiltak

Vannressursloven § 66 regulerer forholdet til eldre vassdragstiltak, de som er satt i verk før vannressursloven kom. Den sier at tiltak som ikke har konsesjon etter vannressursloven kan fortsette som før uten konsesjon. Dersom det foreligger særlige forhold og sterke miljømessige hensyn kan imidlertid eldre tiltak kalles inn til konsesjonsbehandling. Vi mener det foreligger sterke miljømessige hensyn i Fiskfjordvassdraget.

Oppsummering

NVE vurderer at det ikke er kommet frem nye opplysninger i saken som tilsier at vi ikke bør gå videre med en innkalling til konsesjonsbehandling.

NVE vurderer at Trollfjord Kraft AS sin regulering og vannuttak fra Andre Fiskfjordvannet kan være til vesentlig skade eller ulempe for allmenne interesser, siden tiltaket kan tørrelegge en elvestrekning som er viktig for laks, sjørørret og sjørøye.

NVE mener det foreligger «sterke miljømessige hensyn» knyttet til vassdraget og at slipp av minstevannføring må vurderes for å sikre verdiene knyttet til Fiskfjordvassdraget.

Konklusjon

NVE vedtar at Trollfjord Kraft AS sin regulering og vannuttak fra Fiskfjordvassdraget skal kalles inn til konsesjonsbehandling i medhold av vannressursloven § 66. NVE mener det må settes vilkår som sikrer bestandene av laks, sjørret og sjørøye i vassdraget. Trollfjord Kraft AS skal utarbeide en konsesjonssøknad der avbøtende tiltak for å bedre forholdene for anadrom fisk er hovedtema. Søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8 skal sendes til NVE innen 1.3.2023.

Videre saksgang

NVE ber om at Trollfjord Kraft AS utarbeider en konsesjonssøknad som kan sendes til NVE innen 1.3.2023. Søknaden kan ta utgangspunkt i mal for søknad om vannuttak til små kraftverk som ligger på våre hjemmesider [Saksgang for små kraftverk - NVE](#). Tema som åpenbart ikke er relevante for denne saken kan utelates.

Forhold knyttet til anadrom fisk i vassdraget skal være hovedtema for søknaden. Kostnader og forventet miljøeffekt skal synliggjøres. Konsesjonssøknaden skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før den blir godkjent og sendt på høring til berørte parter. Dokumentet blir lagt ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og det blir kunngjort i lokale aviser. Det vil etter høring bli gjennomført en befaring i området, før NVE fatter endelig vedtak.

Klage

Se eget vedlegg med orientering om rett til å klage.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Sigerfjord Fisk AS
Hadsel kommune
Sortland kommune
Nordland fylkeskommune
Statsforvalteren i Nordland

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

